

Животна прича – Пећар Рајин Васић**ВЛАШКИ МРАВ**

Властитом одлуком, а уз великодушно одобравање директора и школског колектива, ријешило сам да промијеним средину. На заказаном партијском састанку двадесетог августа те године у централној школи директор је молио секретара да стави на дневни ред тачку: Рјешавање проблема руководиоца школе у Подручном одјељењу Арнаути. Била је то прва тачка дневног реда. Директор је узбуђено објашњавао, да је у тој школи прошле школске године, дошло до поремећаја међуљудских односа и да другарица Олга, која је блиска родбина чувеног народног хероја са Сутјеске, више не може ту да остане. Тражио је рјешење како да другарицу Олгу пресели у централну школу и кога да пошаље у Арнауте. Ја сам се изненада добровољно јавио:

– Ево, ја ћу ићи тамо, ако се слажете, а нека Олга дође на моје мјесто. – Поставио сам притом и један услов, а то је да са мном у Арнауте иде и нови колега Хасан. Сложили су се сви једногласно и још аплаузом пропратили мој приједлог. Директору је пао камен са срца. А ја сам имао своје разлоге за такву одлуку. Прво, нисам више могао да трпим бахатост двојице колега с којима сам дијелио скучени стамбени простор. Користили су моје личне ствари и то све шта су могли, а најчешће моје чисте чарапе и поткошуље, пасту за зубе и остала средства за хигијену. Осим тога трошили су мој новац за заједничке потребе у свакој прилици, као да они не примају плату. Мјеру је превршио један од њих када

ми је отео нови тек купљени букле џемпер, беж боје. У за-мјену ми је дао своју изношену, изблиједјелу, чак и крпљену плаву мајицу, говорећи ми:

– Види, бате, како ми дивно стоји (или је рекао шједи)! – Био је старији и физички много јачи, а и увијек спреман на тучу.

Друго, у школу је дошао нови колега Хасан, који се мени изузетно допао као друг, а и директор је већ Хасану тражио мјесто. Слао га је далеко у планину у Пепеларе, мало и усамљено, али село са републичким додатком за учитеље. Хасану се није то допало, иако је ту била знатно већа плата, желио је да буде бар мало ближе граду и родитељској кући. Причали смо о томе и пожалио ми се. Одлучио сам да му некако помогнем. Ето, указала се ова прилика. Нисам је пропустио. Одлучено је на партијском састанку, обојица идемо у Арнауте. Директору је било лако, послије обавезних консултација у Општини, написати рјешење. Одмах потом ја сам опет отпутовао кући да се боље припремим за нову дужност у новој средини. Убрзо сам се и вратио.

Прије доласка у Арнауте био сам у Општини код Драге и Сафета, па онда код начелника Протића да их обавијестим да прелазим у Арнауте и да се консултујем с њима о даљем раду. Камион марке фап је, као и до тада, полазио из гараже која се налазила у Новој Зеници, недалеко од дирекције Жељезаре. Поласци су били послије сваке радничке смјене. И раније сам се возио истим путем и све ми је било познато. На сандуку који је намијењен за превоз расутог грађевинског материјала, угља или дрва поредане су биле и добро причвршћене дрвене клупе. Са почетне станице из

града фап је кретао пун радника. Тако да није могао свако сјести на дрвену клупу, па су неки камарати сједали један другом на кољена. Навикнути су били на то. Очигледно да то није био путнички него превоз прилагођен за рударе и индустријске раднике који су радили у смјенама, а становали у околним селима. Тако да је и ред вожње био усклађен са шихтама (смјенама). Повремени путници нису имали други превоз.

Клупе су биле постављене уздуж по један ред уз стране камиона и два реда кроз средину. Све је наткривала велика церада, а њу је држала посебна жељезна конструкција. У кабини код возача било је пар удобних сједишта која су најчешће заузимали возачеви познаници или понека жена, учитељица или љекар, милиционар, шумар и сличне за ова планинска села важне особе. Са возачем се није могло никако комуницирати, а није било ни велике потребе за тим. Изузетно ако је требало да неко сиђе, провлачећи се испод цераде па низ мале жељезне мердевине, скочио би на цесту. А на мјесту прије обавезне станице, најближи кабини би залупали песницом по лиму иза возачевих леђа, или изнад главе, уз повике:

– Запри, мајсторе, има изаћ!

По први пут тада пролазим поред моје централне школе и идем даље у планински крај. Посљедњег дана августа, те шездесет и друге, стигао сам у моју другу сеоску основну школу, друго радно мјесто, носећи, боље рећи – вукљајући узбрдо потешку путну торбу. Пјешачио сам кроз шуму и преко тепиха брежуљкастих ливада, званих Луке, више од једног сата. А до почетка пута којим се иде пјешнице довезао сам се поменути камеоном марке фап, посебно

прилагођеним за превоз радника.

Није било колског пута од Пуховца, удаљеног око четири километра до школе. А није било нити струје у селу. Школа је била поред саме борове шуме па су је званичници у општини тако и звали. Једноставно: Школа борови. Ваљда да истакну чистоћу ваздуха и привлачност природе што би могло да помогне тада ријетким учитељским кадровима да прихвате службу. Учитеља је тих година било мало па су могли да бирају школу у којој се указало празно мјесто.

А било је лијепо. Није ту било само једно село, била су то села: Арнаути, Луке, Стабанчићи, Отока и Мулићи. Неко од мјештана ми је једном рекао да је давно овдје било једно село и звало се Лука или Лужац. Сва су та села била насељена муслиманима. Западно од школе била су два мања српска села Понихово и Драчић. Из свих наведених села су дјеца ишла у нашу школу, која се налазила у прелијепом амбијенту. Дивна висораван благог улегнућа. Пејзаж прелијеп и љети и зими. Околна брда су се звала Равно Јаворје, били су то обронци Звијезде планине. А тек борова шума коју су некада раније засадиле омладинске бригаде. Била је густа и мирисна. Мирис боровине ширио се у сваком времену, а нарочито када дувају сјеверни и сјеверо-источни вјетрови. Права ваздушна бања. Чини ми се са овог временског растојања да је оно вријеме без струје и пута имало своју чаролију и да се живјело врло лијепо.

О тој групи села и мјештанима, те евентуалним ранијим и могућим неугодностима и људским карактерима нису ми, ни у Општини, нити нигдје друго говорили, а ни ја се нисам распитивао, нити ми је сметало то што се највеће село звало Арнаути, ни што се причало да су сви њихови

преци досељеници из Албаније. Није ми сметало ни то, што сам чуо од једног колеге како су се досадашњи учитељи у тој школи свађали, па и тукли. Када су ме у Општини обавјештавали, говорили су ми, да је то дивно мјесто као створено за мене, и нису лагали, али ме је увијек чудило што су сваки пут наглашавали да школа има и хармонику. Хармоника, човјече! А струју и пут, чега нема, нису помињали. Нису ми чак рекли ни то да набавим себи батеријску или лампу на петролеј. Али, важно је да школа Борови има хармонику! А ја сам се сâм одлучио да идем тамо, па шта буде.

Чекајући сутрашњи први дан почетка наставе, испред школе смо сједили Хасан и ја. Ћаскали смо о фудбалу, о дјевојкама, па послије о Јесеџину, о Либеру Маркоњију и Дису и другим омиљеним пјесницима. Говорили смо запамћене најљепше стихове. Брзо смо се спријатељили и постали добри другови за цијели живот. У једном моменту смо ућутали слушајући разговор двојице мјештана који су ишли стазом кроз кукурузиште на њиви благо узвишеној изнад школе. Један рече:

– Јеси ли видио нове нам учитеље? Два момка су дошла умјесто Олге и Шефика.

– Ма, нијесам! – одговори други – радио сам прву смјену прошле хефте, а имао сам и неких кућних послова па скоро да нијесам излазио у село. А јеси ли *хим* ти видио?

– Ама ни ја, само сам чуо да је један наш, а други Влах. Не знам *хим* имена.

Ја и Хасан смо се и тада, а и дуго послије, томе смијали и причали то као шалу коју смо прву чули у селу. Наш даљи боравак и рад у том селу био је испуњен разним занимљивостима.

Сутрадан су дошли Чедо и Вукашин тако да се тим учитеља комплетирао и школска година је могла да почне. Чедо је био породичан, с њим су биле његова супруга Даница и тек рођена кћеркица. Вукашин је био сам, старији момак, а с њим су се током године обавезно смјењивали отац и мајка. Мајка је, углавном дуже боравила са сином, јер је имао неких здравствених проблема, а био је једино њено дијете. Неко рече да има падавицу, али ни подворник Сакиб, који је морао све знати, није хтио о томе да прича. Школа је имала посебан дио за становање учитеља. Свакоме је припадала по једна соба и једна просторија за заједничку кухињу. Клозет је био пољски. Вода се доносила са оближњег извора, који је био изнад школе, а испод саме борове шуме.

Хасан и ја смо имали двокреветну собу, прву у коју се улази из предсобља и ходника стамбеног дијела школске зграде. Нас двојица се, прије и послје наставе, скоро никако нисмо раздвајали. Обојица смо вољели да пјевушимо севдалинке и знали смо их много. Ја сам се хвалио да ми Хасан увече пјева лежећи у своме кревету све док не заспим, а да друго вече ја пјевам Хасану. Распитивали смо се за хармонику. Није је било у школи. Касније сам дознао да је неко од претходника, вјероватно Олга, дала на реверс школску хармонику сеоском момку Бахтији да се послужи за неко вријеме. Он је једини знао да помало свира. Нас двојица нисмо знали. У школи смо савладали основне елементе музичке писмености или на приму, или на хармонијуму. Толико да бисмо могли дјецу уводити барем елементарно у свијет музике. Бахтија и хармоника ће се касније појавити у овој причи.

Хранили смо се претежно конзервама које смо куповали у граду. Хљеб смо узимали из школске кухиње за дјецу. Мада би почесто сриједом, па и суботом Хасан ишао у град својој кући, па је доносио храну коју му је мајка спремала. Знао сам се колегама похвалити како сам јео укусно ћуфте или сарму од Хасанове мајке. Пушили смо обојица, па смо цигарете набављали за цијели мјесец. Завидили су нам колеге, а нарочито Чедо. Чедо је чак показивао и знакове љубоморе. Жена млада, а два момка се натпјевавају и размећу снагом пред његовим вратима, умишљао је. Није имао разлога за то. Поштовали смо и њега и његову дивну супругу. Једном, кад је Хасан био одсутан због полагања државног испита, увече на сједељци код комшије Узеира, Чедо је провјеравао да ли бих ја те ноћи с њим отишао у мало даље село Бризник неким послом. Био је упоран.

– Човјек ми направдио страшан штап са упаљачем. Поштапаш се, па подигнеш штап са упаљачем на дршци и упалиш цигару. То је нешто чему ће се људи дивити. Ако си друг хајде са мном.

– Ама, Чедо, шта ти пада на памет? Видиш ли да лије киша, а мркла је ноћ. Зар је нужда да идеш сада? Боље је остави то за сутра, можда и киша престане, па лијепо по дану одеш по штап.

– Мени је ћеиф да идемо сада. Ти би сигурно ишао да је Хасан умјесто мене. Хасану си вјеран друг, а мени нећеш да будеш.

– Чедо, стварно ми је чудно да постављаш такве услове за доказивање другарства.

Тако смо расправљали нас двојица на сједељки код Узеира. Наравно, није то била обична сједељка. Пила

се ракију из флаше и мезетила сува овчетина, стеља и црни лук. Чедо је волио и да даје савјете. Једном приликом ми рече:

- Чувај се Јусе, старог момка. Незгодан је кад попије.
- Не брени, Чедо. Знам ја са људима – одговорио сам

му.

Не волим и никад нисам то волио, да ми људи равни мени дају ауторитативне савјете. Хасан је био сасвим другачији. Ми смо се поштовали и уважавали на равноправној основи. Гледали смо како један другом да будемо од помоћи. Да нисмо на сметњи и да не намећемо своје ставове ни проблеме. Чували смо један другог од својих властитих тегоба, које понекад има сваки човјек, а посавјетовали бисмо се међусобно када смо били у дилеми или недоумици. Највише приче међу нама било је, наравно, о цурама и љубавним јадима. Било је приче и о фудбалу. Хасан је навијао за Партизан, а ја сам се шалио да навијам за Радник из Бијељине. Он је крај свога кревета на зиду имао залијеplене слике Галића и Хасанагића. Имали смо само двије учионице испред којих се налазио нешто већи и шири ходник. Ја сам те године водио први разред, а Хасан трећи. Вукашин је водио други разред, а Чедо четврти. Њих двојица су и прошле године били ту, па су наставили да воде своје разреде. Хасан је наставио да води бивши Олгин разред. Имали смо још једног колегу Шефика, који ту школску годину био у затвору због неке бивше проневијере новца у школи негдје код Травника. Чули смо Хасан и ја за њега, ја сам га и виђао у централној школи, али ниједан од нас двојице га није познавао.

Било је јако занимљиво са дјецом. Сјећам се Хасан је

један дан нашао у клупи писмо једног дјечака упућено дјевојчици из истог разреда. Гласило је: „Драга Хабиба, ја те волим. Увијек те гледам у школи. Срце моје.“ Смијали смо се, али не пред дјецом. Хасан је то писмо чувао као дивну успомену и много година касније. Био је јако њежан и пажљив према својим ученицима, па су га завољела и дјеца и њихови родитељи. Мене такође, али много мање. Мени је опет било занимљиво са првачићима. Водио сам их на часове у природу и сви су хтјели да ме држе за руке. Гурали су се ко ће бити уза ме. Када сам их на првим часовима упознавао поједнично дознао сам да неки од њих не знају име своје мајке, а још и неправилно изговарају поједине гласове, као на примјер:

- Реци ми како се ти зовеш?
- Тулејман! (Сулејман)
- Како ти је име оцу?
- Татир (Шаћир).
- Како је име твојој мајци?
- Татировица! (Шаћировица).

И никако да погоди мајчино име. Он је своју мајку звао мамом, а други су је звали Шаћировица. Тако да он до тада није ни знао право име своје мајке. Касније је, уз моју помоћ и упорност, исправљао изговор предњенепчаних и денталних сугласника и није био лош ђак.

Колеге Чедо и Вукашин били су добри учитељи. Ревносно су се припремали за наставу и јако добро, стрпљиво и упорно радили са дјецом. Мени је Вукашиново понашање ван наставе било необично, па и неприхватљиво. Био је родом из Ђуприје. Доста себичан и врло штедљив. Ми смо брзо трошили своје плате, па смо при крају мјесеца позајмљивали

од колеге Вукашина. Педантно је записивао дуг и дужника и одређивао тачан датум враћања. Ако прође рок, љутио се. Једном приликом, док смо Хасан и ја у нашој соби играли таблића, Вукашин је био кибицер. Гласно је коментарисао нашу игру, са врло духовитим коментарима. Одједном му се укочио врат и поглед. Почео је да дрхти и да пјени на уста. Онда је уз трзаје тијела пао на под. Ја сам скочио и дозивао подворника Сакиба. Сакиб је без журбе ушао у нашу собу. Смиривао је мене и Хасана ријечима:

– Не бојте се. Он има падавицу. Није му то први пут.

Ставио му је велики жељезни кључ у руку. Раскопчао му кошуљу под вратом, мало му подигао главу на своје кољено и квасио му чело. Није прошло дуго и Вукашин се опоравио. Као да се стидио, лагано се удаљио у своју собу. Сакиб му је помогао. Ми смо обојица по први пут видјели и доживјели тако нешто. А Вукашин је и послије тога наставио да се шали са сваким. Мени је било чудно и неприхватљиво понеко његово понашање у дворишту школе, и то још кад су дјеца на великом одмору. Тако је једном учитељ Вукашин изишао из пољског клозета са каишом од панталона око врата. Ми смо били ту, а нека дјеца су гледала у њега. Одједном Вукашин се окрене тој дјечи и упита их:

– Знате ли зашто ја извадим каиш из панталона и држим га око врата? Не знате. Зато што се држим за каиш рукама кад чучим.

Дјеца су забезекнуто гледала у њега, а и ми смо били зачуђени. Једном приликом тако Вукашин је одлучио да купи велики транзистор на батерије. Мајка је била с њим тих дана. Она га је упитала:

– Зашто ти, сине, купујеш тај радио? Зашто не донесеш

наш велики радио из Ѓуприју?

Вукашин јој ко из топа, одговори:

– А, бре мајко, хоћу ли у твоје дупе да га укључим?

Кад нема струје.

Толико о Вукашину. Мени је подворник Сакиб био много занимљивији. Једна дивна проста босанска душа.

У почетку Сакиб је био прилично неприступачан, али тачан. Шта год је требало да се уради, он је постизао. Његови послови су били: обезбјеђивање дрва, ложење пећи у учионицама, чишћење учионица и димњака, набавка потребног материјала за цјелокупно одржавање наставе и зграде и сви слични послови, зависно од годишњег доба и временских услова. Током цијеле школске године радила је школска кућиња. Сакиб је морао да иде у Пуховац по хљеб, који би доносио на коњу, као и остало: путер, млијеко у праху и слично. Све послове он је уредно и на вријеме стизао. Само није желио пуно да нам се приближи. Био је скоро до првог полугодишта са мном, па и са Хасаном, на већем одстојању. Посматрао сам га из близине. Имао је лијеп и доброћудан израз лица. Нижег је раста, имао је кратак врат и био мало погурен. Глас му је био дубок. Као да је имао у дјетињству повреду кичме. Кад бих га нешто упитао мимо његовог редовног посла у школи Сакиб би одговарао:

– То су ваше ствари, ја се не бих у то квартао.

Чудио сам се таквом односу и једном сам одлучио да га позовем на пријатељски и отворен разговор. Били смо само нас двојица.

Почео сам питањем:

– Сакибе, молим те, реци ми о чему се ради? Ти ми често кажеш: То су ваше ствари, ја се у то не бих квартао.

Зашто? Да ли сам ти ја неко с ким не желиш да будеш искрен и отворен, или је нешто друго у питању? Као да га је увриједило то моје питање, косо ме је погледао и хитро одговорио:

– Перо, на моју душу, ја тебе поштујем и цијеним, али ја сам се, до сада, са учитељима свега нагледао и свашта деверао. Био сам више пута и на суду као свједок. Тукли су се, свађали, судили. Ја сам им увијек био свједок. Е, нећу више, шта ме брига. Све шта ви учитељи радите, то су ваше ствари и ја се у то не мијешам.

– Ама, Сакибе, нема више свађа и туча међу нама. Молим те, имај повјерења у мене и Хасана, па и у Чеду и Вукашина. Ја сам ту да се бринем за све. Видиш да се не свађамо. Будимо другови, радне колеге, са међусобним повјерењем. Све шта имамо један другом да кажемо, кажимо то отворено и без устручавања. Молим те.

И успјело је. Од тог разговора па на даље Сакиб и ја смо били прави другови, радне колеге, отворени и срдачни. Ја сам имао двадесет и једну годину, а Сакиб, можда, педесет. У селу Арнаути био је обичај да се учитељи позивају на ручак код домаћина чију дјецу уче. То ми је Сакиб објаснио. Позивали су ме и ја сам ишао на ручак недјељом, кад дјеца нису била у школи. Била ми је велика част.

Не знам да ли ће се некоме свидјети ова моја прича. Ја само желим да пренесем на папир моје успомене на те дивне дане слободе и мира. Оно, шта сам доживљавао у тој средини утиснуло се као печат у моје сјећање и у мој живот. Осим са Сакибом, најближи сам био са Узеиром, чија кућа је близу школе. Он и супруга му Рахима су до тада имали три сина. Најстарији је био Чедин ђак, средњи је био код

мене првачић, а најмлађи Сеид је имао око три године. Често ми је сједио у крилу у њиховој кући. Ишао је он са мном и у шетњу, а ја сам га забављао, правио му од иловаче фигурице птица и других животиња. Једном тако, кад смо шетали по околним ливадама Сеид застане и чучне па поче да ме дозива:

– Перо, Перо, оди овамо да видиш, ево влашког мрава!

Ја сам се слатко исмијао и препричавао то. Сазнао сам да су у селу све што је велико, веће од уобичајеног и шта је страно – називали влашким.

Трајала је та идила и кроз наредну оштру и јаку зиму и рано прелијепо прољеће. На моју жалост, у то рано прољеће, средином марта, Хасан је отишао на одслужење војног рока. Испратили смо га ми, његови другови. Испратило га је и цијело село. То је био велики догађај. Мајке и очеви дјецe коју је учио, али не само из његовог разреда него из читаве школе, ишли су преко брда и ливада пјешке до Пуховца да испрате учитеља Хасана. Било ми је тада јако тешко. Остао сам усамљен и веома оптерећен. Наиме, некако у то вријеме разболио се Вукашин и отишао у болницу. Мени је остало да радим са три разреда, у три смјене. У почетку сам комбиновао мој први и Вукашинов други разред, али ми није ишло, па сам Вукашинове убацио у међусмјену. Увече сам био као исцијеђен. Долазио је начелник Протић и двојица инспектора. Соколили су ме да издржим до краја школске године, па ће ми послуже помоћи да добијем стипендију и наставим студије. Било је разних обећања, која су то и остала. Обећање лудом радовање. Крајем маја дошао је Шефик из затвора. Преузео је да води Вукашинов разред, а

ја сам наставио рад са мојим и Хасановим до блиског краја школске године.

Једног дана, била је субота пред вече, ја сам сједио сам у својој соби и читао неку књигу, док је још било дневне свјетлости. Дошао је један дјечак из села и дао ми цједуљицу на којој је писало: „Перо, дођи и понеси цигара. Рифет“. Чуо сам раније да се код Рифета, пољопривредника, састану њих пет-шест људи који не раде у граду него су пољопривредници или мајстори, дунђери и слично. Почну са једним литром ракије и печеним пилетом. Кад то потроше, онда купе теле и већу количину ракије, па наставе тако неколико дана и ноћи непрекидно. Претпоставио сам да се о томе ради. Рифетова кућа је била близу школе. Понио сам три кутије нишке *Мораве* без филтера и стигао у Рифетову кућу. У повеликој просторији, чим се уђе с поља на ћилиму, је била велика синија. На синији у двојема тепсијама се још пушило телеће печење. Око синије су „а ла турко“ сједили прилично пијани људи. Већину сам познавао. Осим домаћина Рифета био је ту Шефко, па Јусо, онда Осман и хармоникаш Бахтија. Двојицу нисам познавао, били су из села Раствовца, ту преко брда. Чинило ми се да је Јусо најпијанији. Он је дријемао и глава му је скоро додиривала синију. Осим Рифета мислио сам да ме нису ни примијетили. Флаша ракије је кружила на лијеву страну око синије. Сјео сам између Јусе и Бахтије. Дао сам Бахтији неку папирну новчаницу с молбом да одсвира пјесму *Маленим сокаком*. Сви, осим Јусе, су прихватили да пјевају. Рифет је довикнуо:

– Добар си, то је права!

Није ми спомињао име. Наставили смо пити, мезити и пјевати. Осладило се и мени. Јусо је и даље дријемао. Чак

се наслањао и мени на раме. Сјетио сам се оне Чедине тврдње да је Јусо незгодан кад попије и да га се причувам. У неко доба док је Бахтијина хармоника била склоплена један од оних које ја нисам познавао, а сједио је десно од Јусе, из свег гласа запјева:

– Нема боље књиге од Курана, нити љепше вјере од ислама!

Јусо скочи ко опржен и повика:

– Не вријеђај ми Перу!

И још је нешто викао, не сјећам се шта. Млатарао је рукама према том пјевачу. Ја сам мислио да Јусо и не зна да сам ја ту дошао. Повикао сам:

– Ама, људи, мене то ништа не вријеђа и не смета ми. Нека свако пјева о својој вјери. Нема ту увреде.

Јусо је био упоран:

– Немој ми Перу вријеђати, кад ти кажем.

Онај човјек је прво питао ко је Перо, ко сам ја. Кад су му објаснили, почео ми се извињавати. Онда се прича о томе стално понављала. Била је права пјанска, како се то каже. Више није имало смисла сједити, угледала се и зора. Покупио сам своје прње, остатак цигарета сам спустио на синију и отишао у своју собу да спавам. Освистала је недјеља. Врло близу школе налазила се мала џамија са дрвеним минаретом. Мујезин је тако лијепо учио сабах, да ми је његова музика очистила уши од какофоније Бахтијине хармонике и гласова пијаних људи. То ме је успавало.

Послије сам тај догађај препричавао у прикладним приликама, а богме сам, мада сам био члан партије, размишљао о властитом идентитету и вјери у коју ме је моја мајка упућивала и упорно ме учила. Нисам ишао у цркву

јер сам био члан партије, али сам знао Оченаш, вјериво и друге основне појмове и елементе православља. Спознају Бога сам провјеравао или потврђивао кроз разна филозофска, и не само марксистичка учења.

Прошла је и та школска година и још много других. Нема више ни оних људи ни оног вријемена ни амбијента. Све се промијенило и људи и вријемена и обичаји. Остале су само лијепе успомене. Са мојим другом Хасаном сам се виђао и дружио у граду. Сакиба сам само једном видио, негдје коју годину пред страшни грађански рат. Сакиб је био на хаџилуку. Причао ми је како је богата та Саудијска Арабија.

– Еј, кад би могли, Перо, да нас двојица одемо тамо твојим колима, могли бисмо свашта видјети и купити, врло повољно.

Убјеђивао ме је притом да дођем у Арнауते код њега, даће ми комад земље да себи направим викендицу. Да будемо близу. Хвала ти, драги Сакибе, прави си хација! Хвала и теби, драги мој Хасане! Хвала на људству и лијепом времену проведеном заједно. Обојици нека је рахмет души! Волим да вас се сјећам док сам жив, као и свих добрих људи из Арнаута и из Зенице!

